

Financovanie obnovy verejných budov aktuálne

2022

OBSAH

Úvod	3
1. Schéma štátnej pomoci pre investície do nemocníc a hospicov, zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR	3
1.1. Výzva na financovanie malých investičných projektov na podporu výstavby a rekonštrukcie nemocníc za účelom zlepšenia kvality a efektívnosti ústavnej zdravotnej starostlivosti.....	4
1.2. Rozšírenie a obnova siete kamenných hospicov	6
2. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov	7
3. Reformy a investície pre kvalitné vzdelávanie, vedu výskum a inovácie	9
3.1. Zvýšenie kapacít materských škôl	9
3.2. Zvýšenie kapacít základných škôl	11
Záver	14
<i>Zoznam použitej literatúry</i>	14

Úvod

Jedným z dôležitých faktorov zvýšenia úsilia o obnovu verejných budov je prudký nárast cien energie. Prevádzkovatelia preto hľadajú možnosti, ako znížiť náklady za energiu.

Okrem národných zdrojov financovania a európskych zdrojov prostredníctvom štrukturálnych fondov sú aktuálne k dispozícii finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti SR.

1. Schéma štátnej pomoci pre investície do nemocníc a hospicov, zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR

Podľa Schémy štátnej pomoci vo forme náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu č. ŠP SVHZ – 2/2022 musia oprávnené projekty spĺňať nasledujúce podmienky:

1. V rámci schémy sú oprávnenými projektmi na poskytnutie pomoci projekty predložené v rámci POO SR a zrealizované za účelom poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti,¹ v zmysle definície „službu všeobecného hospodárskeho záujmu“ (ďalej aj „SVHZ“) vymedzenej v rámci Prílohy č. 1 schémy²
 - Komponent 11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť,
 - Komponent 12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie alebo
 - Komponent 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
2. Na poskytovanie pomoci podľa tejto schémy sú oprávnené nasledovné typy aktivít:
 - a) **výstavba nových budov vrátane výstavby nových nemocníc,**
 - b) **modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov,**
 - c) prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov
 - d) existujúcich stavebných objektov,
 - e) zabezpečenie materiálno-technického vybavenia,
 - f) dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia,
 - g) budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorýchlostným
 - h) internetovým pripojením a nákupom softvérového vybavenia,
 - i) budovanie bezbariérových prístupov,
 - j) **opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov.**

¹ Podnik, ktorý je prijímateľom pomoci, musí byť písomne poverený poskytovaním služby vymedzenej ako SVHZ v rámci tejto schémy. V tomto smere predpokladá realizácia projektu jeho úplné dokončenie a následné vykonávanie SVHZ.

² Pre účely tejto schémy sa za službu všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ) týmto určuje služba súvisiaca s poskytovaním ústavnej zdravotnej starostlivosti regulovanej ustanovením § 4 ods. 1 a definovanú v § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a prevádzkovanvej v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti v zmysle § 7 ods. 4 písm. a) a c) č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov.

3. Výstavba nových budov vrátane výstavby nových nemocníc, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich budov musí byť realizovaná s ohľadom na nízku energetickú náročnosť budov, prihliadajúc na komplexné riešenia bezbariérového prístupu pre imobilných občanov a ďalšie súvisiace aktuálne technicko-prevádzkové normy SR a štandardy EÚ platné pre príslušné zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti.
 - 1.1. Výzva na financovanie malých investičných projektov na podporu výstavby a rekonštrukcie nemocníc za účelom zlepšenia kvality a efektívnosti ústavnej zdravotnej starostlivosti

Aktuálna výzva „Výzva na financovanie malých investičných projektov na podporu výstavby a rekonštrukcie nemocníc za účelom zlepšenia kvality a efektívnosti ústavnej zdravotnej starostlivosti“³ (kód 11I02-21-V10) pre komponent „11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť“ bola vyhlásená 21. 12. 2022 s plánovaným termínom uzavretia výzvy 17. marca 2023.

Hlavným cieľom výzvy je „Vytvoriť modernú, dostupnú a efektívnu sieť nemocníc, ktorá zabezpečí kvalitnú zdravotnú starostlivosť, atraktívne prostredie pre personál a zdravé hospodárenie. Investíciami do moderných budov a technického vybavenia sa zefektívnia klinické a prevádzkové procesy, dosiahne sa lepší komfort pre pacienta a personál a zníži sa riziko nozokomiálnych nákaz. Obnovou a vytvorením prostredia pre vykonávanie modernej medicíny sa zatriaktívni prostredie pre špičkových odborníkov a pomôže znížiť ich odliv do zahraničia.“

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu vyčlenených na výzvu s kódom 11I02-21-V10 predstavuje 53 027 435 EUR bez DPH. Indikatívna výška rozpočtu určeného na DPH, v prípadoch kde bude DPH v zmysle tejto výzvy oprávnená, predstavuje 10 605 487 EUR.

Pri výstavbe nových budov vrátane výstavby nových nemocníc a modernizácii a rekonštrukcia existujúcich budov je potrebné splniť podmienky energetickej náročnosti budovy:

- a) novostavby: Hodnota globálneho ukazovateľa primárnej energie budovy pre projekty novostavieb v rámci investícií, ktoré sú označené intervenčnou oblasťou 025ter,⁴ musí byť aspoň o 20 % nižšia ako hodnota globálneho ukazovateľa
- b) rekonštrukcie: aktuálny stav (potvrdený energetickým certifikátom) mínus 30%. Plnenie požiadavky úspory primárnej energie bude preukázané porovnaním hodnoty existujúceho stavu pred realizáciou projektu a nového stavu po realizácii projektu.

³ <https://www.health.gov.sk/Clanok?Vyzva-POO-financovanie-malych-invest-projektov>

⁴ <https://www.minzp.sk/files/poo/muranska/priloha-c-5-metodicka-prirucka-k-vystavbe-obnove-budov.pdf>

Spôsob overenia kritéria:

- a) prostredníctvom údajov a informácií doručených žiadateľom. Posudzuje sa súlad so zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov.
- b) energetický certifikát budovy podľa § 7 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň popíše spôsob, ktorým dosiahne požadovanú úsporu primárnej energie na úrovni 30%.

Overuje sa oprávnenosť projektu z pohľadu oprávnených aktivít: t. j.:

- a) **rekonštrukcia a modernizácia stavieb**
- b) **prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov**
- c) zabezpečenie materiálno-technického vybavenia
- d) dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia
- e) budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia,
- f) **opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov.**⁵

— Typ aktivity a) nie je možné realizovať ako samostatný/jediný typ, ale minimálne v kombinácii s typom aktivity f).

— Typ aktivity b) nie je možné realizovať ako samostatný/jediný typ, ale minimálne v kombinácii s typom aktivity f).

— Typ aktivity c), d), e), f) nie je možné realizovať ako samostatný/jediný typ ale len v kombinácii s typom aktivity a) alebo b). Žiadateľ je povinný si vybrať z aktivít a)/b).

Výška finančného príspevku je 100 % oprávnených výdavkov na oprávnené aktivity a pri súkromných subjektoch výška príspevku je 90% oprávnených výdavkov.

Podmienka minimálnej 10 %-nej spoluúčasti sa vzťahuje na:

- súkromné subjekty zriadené podľa Obchodného zákonníka bez účasti štátu alebo obce alebo vyššieho územného celku;
- neziskové organizácie založené v zmysle zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov, ktorých zakladateľom alebo spoluzakladateľom nie je štát alebo obec alebo vyšší územný celok.

Maximálna výška príspevku na žiadateľa je 329 989 EUR /1 lôžko, celkový limit na jednu žiadosť je stanovený na hodnotu do **5 mil. EUR** vrátane (bez DPH).

⁵ §2 ods. 1. zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Oprávneným žiadateľom pre poskytnutie prostriedkov mechanizmu je:

- poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti podľa § 4 písm. a) a b) Zákona č. 578/2004 Z. z. s vydaným povolením na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia poskytujúcim ústavnú zdravotnú starostlivosť v súlade s § 7 ods. 4 a) Zákona č. 578/2004 Z. z.

1.2. Rozšírenie a obnova siete kamenných hospicov

Aktuálna výzva „Rozšírenie a obnova siete kamenných hospicov“⁶ (kód 13I03-21-V07) pre komponent „13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť“ bola vyhlásená 28. 11. 2022 s plánovaným termínom uzavretia výzvy 28. február 2023.

Hlavným cieľom výzvy je „Rozšírenie a obnova kapacít pobytovej paliatívnej starostlivosti, prostredníctvom vybudovania nových a rekonštrukciou existujúcich kamenných hospicov.“

Indikatívna výška finančných na výzvu predstavuje 12 556 921 EUR bez DPH. Delí na 6 828 270 EUR pre rozšírenie siete kamenných hospicov (výstavba nových kamenných hospicov) a 5 728 651 EUR pre obnovu siete kamenných hospicov (rekonštrukcia existujúcich kamenných hospicov)

Podmienka úspory energie pri výstavbe a obnove budov:

V prípade výstavby nových budov (realizácia hlavných aktivít A) je minimálna požiadavka na budovu s takmer nulovou potrebou energie stanovená hornou hranicou energetickej triedy A0 pre globálny ukazovateľ. Rozsah energetickej triedy a minimálna požiadavka na primárnu energiu je definovaná v prílohe č. 3 vyhlášky 5 č. 364/2012 Z. z.

V prípade obnovy budov (realizácia hlavných aktivít B), je minimálnym cieľom úspora 30% primárnej energie, toto preukáže žiadateľ energetickým certifikátom po zrealizovaní projektu, pričom súčasťou projektovej dokumentácie ku stavebnému konaniu a ŽoPPM musí byť energetické posúdenie a návrh technických riešení na dosiahnutie týchto úspor.

Na investície spojené so zvyšovaním energetickej efektívnosti budov môže byť využitý model garantovanej energetickej služby v zmysle zákona 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti.

Oprávneným žiadateľom pre poskytnutie prostriedkov mechanizmu je:

- a) právnická osoba (napr. akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným) zriadená podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka 513/1991Zb,
- b) nezisková organizácia podľa zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich verejne prospešné služby v znení neskorších predpisov,
- c) príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR alebo iného ústredného orgánu štátnej správy,

⁶ <https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-kamenne-hospice>

- d) príspevková alebo rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, mesta, mestskej časti alebo obce, podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
- e) združenie obcí podľa § 20b zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- f) občianske združenie podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov,
- g) registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky (v zmysle zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkvi a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov).

2. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov

Aktuálna výzva „Výzva č. 1 na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov“⁷ (kód 02I02-29-V01) pre komponent „Komponent 2 – Obnova budov, Investícia 2 - Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov“ bola vyhlásená 30. 06. 2022 s plánovaným termínom uzavretia výzvy 01. 12. 2024.

Hlavným cieľom výzvy je „Zlepšenie stavebnotechnického stavu verejných historických a pamiatkovo chránených budov, pričom sa zlepši ich energetická hospodárnosť, predĺži životnosť a zvýšia sa možnosti ich využívania verejnosťou.“

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu vyčlenených na výzvu je 100 000 000 EUR.⁸

Preukázanie oprávneného typu budovy

1. Pamiatkovo chránená budova

- a) je národnou kultúrnou pamiatkou zapísanou v Registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok⁹ alebo
- a) má pamiatkovú hodnotu¹⁰ alebo rešpektuje hodnoty pamiatkového územia¹¹ a nachádza sa v pamiatkovej rezervácii alebo
- b) má pamiatkovú hodnotu¹⁰ alebo rešpektuje hodnoty pamiatkového územia¹¹ a nachádza sa v pamiatkovej zóne.

⁷ <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/zalezitosti-eu-a-medzinarodnych-vztahov-14/fondy-eu/plan-obnovy/obnova-budov-54280>

⁸ Bez DPH. 120 000 000 EUR s DPH (DPH 20 000 000 EUR).

⁹ § 22 ods. 2 písm. b) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

¹⁰ § 2 ods. 2. zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

¹¹ § 2 ods. 4. zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

2. Historická budova, ktorá nie je národnou kultúrnou pamiatkou, je
- a) registrovaná v Zoznamoch pamätihodností miest a obcí¹² alebo
 - b) uvedená v Registri modernej architektúry Slovenska¹³ alebo
 - c) **zapísaná do katastra nehnuteľností pred 01. 01. 1980 alebo preukázateľne užívaná pred týmto dátumom.**

Projekty, ktoré sú predmetom Žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu sú zamerané na zlepšenie energetickej hospodárnosti verejných historických a pamiatkovo chránených budov, ktorým sa dosiahne aspoň stredná hĺbka obnovy budovy.

V súvislosti s realizáciou projektu môžu byť aktivity súvisiace so stavebno-technickou obnovou budov, obnovou technických systémov, osadením prvkov elektromobility a cyklodopravy, bezbariérovosťou a implementáciou zelených opatrení.

Dosiahnutie strednej hĺbky obnovy budovy znamená, že realizovanými aktivitami sa dosiahne úspora globálneho ukazovateľa¹⁴ minimálne na úrovni 30 %. Splnenie požiadavky úspory primárnej energie bude preukázané porovnaním hodnoty existujúceho stavu pred realizáciou Projektu a nového stavu po realizácii Projektu.

Ukazovatele existujúceho stavu budovy sa preukazujú Projektovým energetickým hodnotením existujúceho stavu budovy. V prípade, ak je Žiadosť podaná pred dokončením realizácie Projektu, ukazovatele nového stavu budovy sa preukazujú Projektovým energetickým hodnotením nového stavu budovy. Dosiahnutie navrhovaných ukazovateľov nového stavu budovy bude po realizácii Projektu preukázané Energetickým certifikátom.¹⁵

Nakoľko sú oprávnenými len aktivity súvisiace s obnovou existujúcej časti budovy tak Projekty, ktorých súčasťou je prístavba a/alebo nadstavba sa považujú za oprávnené iba v prípade, ak je predmetom Projektu aj významná obnova¹⁶ existujúcej časti budovy. Pre účel preukázania úspory globálneho ukazovateľa je možné započítať iba aktivity spojené s obnovou existujúcej časti budovy.

Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov bude realizovaná v súlade so zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Oprávneným žiadateľom pre poskytnutie prostriedkov mechanizmu je:

¹² Podľa § 14 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu obce môžu viesť zoznamy pamätihodností.

¹³ Predmetný register vedie Oddelenie architektúry Historického ústavu SAV a predstavuje najlepšie architektonické diela 20. storočia

¹⁴ § 2 ods. 1 vyhlášky MDV SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁵ § 7 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶ § 2 ods. 7 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- a) Správca majetku štátu¹⁷ - štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia, štátny fond alebo právnická osoba zriadená osobitným zákonom, ak na základe zákona spravuje majetok štátu,
- b) Obec a ňou zriadená rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia,¹⁸
- c) Mesto a ním zriadená rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia,¹⁸
- d) Mestská časť a ňou zriadená rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia¹⁹ - v prípade Hlavného mesta SR Bratislava a mesta Košice,
- e) Vyšší územný celok a ním zriadená rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia,²⁰
- f) Verejnoprávna inštitúcia²¹ - verejnoprávna inštitúcia, verejnoprávna ustanovizeň alebo verejná vysoká škola,
- g) Správca majetku štátu podľa osobitného predpisu - štátny podnik,²² Železnice Slovenskej republiky²³ a iné,
- h) Správca lesného majetku vo vlastníctve štátu, resp. ostatného majetku vo vlastníctve štátu.²⁴

3. Reformy a investície pre kvalitné vzdelávanie, vedu výskum a inovácie

MŠVVaŠ SR vykonáva reformy a investície v dvoch oblastiach Plánu obnovy a odolnosti, ktoré sa členia na štyri komponenty.

V oblasti Kvalitné vzdelávanie sa reformy a investície týkajú:

Komponentu 6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch

Komponentu 7: Vzdelávanie pre 21. storočie

V oblasti Veda, výskum a inovácie sa reformy a investície týkajú:

Komponentu 8: Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl

Komponentu 10: Lákanie a udržanie talentov

3.1. Zvýšenie kapacít materských škôl

¹⁷ § 1 ods. 1 zákona NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

¹⁸ § 6 ods. 1 zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

¹⁹ § 6 ods. 2 zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení zákona č. 258/2009 Z. z.

²⁰ § 6 ods. 1 zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení zákona č. 258/2009 Z. z.

²¹ § 1 ods. 1 zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení zákona č. 464/2002 Z. z.

²² § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení zákona č. 306/2013 Z. z.

²³ § 10 ods. 1 zákona NR SR č. 258/1993 Z. z. o Železničiaroch Slovenskej republiky v znení zákona č. 259/2001 Z. z.

²⁴ § 50 ods. 3 a 4 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Aktuálna výzva „Zvýšenie kapacít materských škôl“²⁵ (kód 06R01-20-V02) pre komponent 6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch bola vyhlásená 24.08.2022 s plánovaným termínom uzavretia po vyčerpaní alokovaných prostriedkov.

Hlavným cieľom výzvy je „Dobudovanie kapacít materských škôl, v ktorých počet detí presahuje kapacitné možnosti. Cieľom je, aby sa každé dieťa vo veku od troch rokov do nástupu na povinnú školskú dochádzku mohlo od 1. septembra 2025 zúčastňovať na predprimárnom vzdelávaní. V materských školách sa tak má zabezpečiť aspoň 12 352 miest a zároveň v obnovených priestoroch dosiahnuť úspora primárnej energie aspoň na úrovni 30 %.“

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu určených na výzvu predstavuje sumu 70 000 000,00 EUR. Maximálna výška poskytnutých prostriedkov mechanizmu je 17 388 EUR²⁶ na jednu novovytvorenú kapacitu.²⁷ V projekte musí byť plánovaných minimálne 10 novovytvorených kapacít.

Poskytovanie prostriedkov mechanizmu vo výške 100 % oprávnených výdavkov sa realizuje nenávratným spôsobom.²⁸

Prostriedky mechanizmu v rámci tejto výzvy sú určené na úhradu výdavkov priamo spojených so zabezpečením hlavných a vedľajších aktivít projektu.

hlavné aktivity projektu:

- a) výstavba nových objektov materských škôl a školských zariadení,²⁹
- b) rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹
- c) stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby materskej školy (napr. rôzne nevyužitú priestory a iné), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹

²⁵ <https://www.minedu.sk/vyzva-na-zvysenie-kapacit-materskych-skol/>

²⁶ Uvedená suma je vrátane DPH

²⁷ Jedna novovytvorená kapacita je priestorová kapacita/miesto pre dieťa/žiaka v škole, ktoré vznikne rozšírením existujúcej/alebo vybudovaním novej kapacity v škole. Novovytvorená kapacita vznikne ako rozdiel medzi aktuálnou, v prevádzkovom poriadku školy schválenou kapacitou/počtom miest (t. j. maximálnym počtom detí/žiakov, ktorým daná škola v danom čase môže poskytovať vzdelávanie) podľa Ministerstva zdravotníctva SR (regionálneho hygienika) a počtom schválených miest Ministerstvom zdravotníctva SR (regionálnym hygienikom) po novovytvorenej kapacite školy.

Príklad: Škola má aktuálne schválenú kapacitu 20 miest. Po rozšírení kapacít schváli príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva prevádzkový poriadok s kapacitou 35 miest pre deti alebo žiakov. Z toho vyplýva, že počet novovytvorených miest je 15.

²⁸ § 14 zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

²⁹ v súlade so zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a stanovenými podmienkami uvedenými v Metodickej príručke k výstavbe a obnove budov.

vedľajšie aktivity projektu:

- d) vybudovanie alebo stavebno-technické úpravy pridruženej infraštruktúry (školské jedálne,³⁰ výdajné školské jedálne, vonkajšie priestory), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹
- e) obstaranie nehnuteľností (pozemkov alebo stavieb) za účelom zvýšenia kapacity materských škôl alebo pridruženej infraštruktúry,
- f) obstaraním materiálno-technického vybavenia materských škôl;³¹

Žiadateľ je povinný si zvoliť minimálne jednu z hlavných aktivít alebo kombináciu uvedených hlavných aktivít. Vedľajšie aktivity d), e) a f) nie je možné realizovať samostatne, iba v kombinácii s hlavnými aktivitami a), b), alebo c).

Oprávneným žiadateľom je:

- a) Orgán štátnej správy, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia (ako zriaďovateľ materskej školy),
- b) Obec, mesto, samosprávny kraj, právnická osoba zriadená alebo založená obcou/ mestom/samosprávnym krajom (ako zriaďovateľ materskej školy),
- c) Štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť (ako zriaďovateľ materskej školy),
- d) Mimovládna nezisková organizácia, občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (ako zriaďovateľ materskej školy),
- e) Subjekty zo súkromného sektora (právnická osoba/ fyzická osoba ako zriaďovateľ materskej školy),
- f) Materská škola podľa § 28 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3.2. Zvýšenie kapacít základných škôl

Aktuálna výzva „Zvýšenie kapacít základných škôl“³² (kód 07102-20-V02) pre komponent 7 Vzdelávanie pre 21. storočie bola vyhlásená 24.08.2022 s plánovaným termínom uzavretia po vyčerpaní alokovaných prostriedkov.

Hlavným cieľom výzvy je „Rozšírenie kapacít základných škôl, v ktorých počet žiakov presahuje kapacitné možnosti. Podpora zabezpečenia rovnakého prístupu ku vzdelávaniu pre všetkých žiakov a odstraňovanie prekážok v prístupe ku vzdelávaniu.“

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu určených na výzvu predstavuje sumu 33 847 440 EUR. Maximálna výška poskytnutých prostriedkov mechanizmu je 13 750 EUR²⁶ na jednu

³⁰ V prípade školských jedální sú oprávnené len stavebnotechnické úpravy v rozsahu definovaných oprávnených výdavkov

³¹ Obstarávanie materiálno-technického vybavenia materskej školy sa nevťahuje na obstarávanie IKT.

³² <https://www.minedu.sk/vyzva-na-zvysenie-kapacit-zakladnych-skol/>

novovytvorenú kapacitu.³³ V projekte musí byť plánovaných minimálne 10 novovytvorených kapacít.

Prostriedky mechanizmu v rámci tejto výzvy sú určené na úhradu výdavkov priamo spojených so zabezpečením hlavných a vedľajších aktivít projektu.

hlavné aktivity projektu:

- a) výstavba nových objektov základných škôl a školských zariadení,²⁹
- b) rozširovanie kapacít existujúcich objektov základných škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹
- c) stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby základnej školy (napr. rôzne nevyužitú priestory a iné), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹

vedľajšie aktivity projektu:

- d) vybudovanie alebo stavebno-technické úpravy pridruženej infraštruktúry (školské jedálne,³⁴ výdajné školské jedálne, vonkajšie priestory), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹
- e) obstaranie nehnuteľností (pozemkov alebo stavieb) za účelom zvýšenia kapacity základných škôl alebo pridruženej infraštruktúry,
- f) obstaraním materiálno-technického vybavenia základných škôl;³⁵

Žiadateľ je povinný si zvoliť minimálne jednu z hlavných aktivít alebo kombináciu uvedených hlavných aktivít. Vedľajšie aktivity d), e) a f) nie je možné realizovať samostatne, iba v kombinácii s hlavnými aktivitami a), b), alebo c).

Oprávneným žiadateľom je:

- a) Orgán štátnej správy, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia (ako zriaďovateľ základnej školy),
- b) Obec, mesto, samosprávny kraj, právnická osoba zriadená alebo založená obcou/mestom/samosprávnym krajom (ako zriaďovateľ základnej školy),
- c) Štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť (ako zriaďovateľ základnej školy),

³³ Jedna novovytvorená kapacita je priestorová kapacita/miesto pre dieťa/žiaka v škole, ktoré vznikne rozšírením existujúcej/alebo vybudovaním novej kapacity v škole. Novovytvorená kapacita vznikne ako rozdiel medzi aktuálnou, v prevádzkovom poriadku školy schválenou kapacitou/počtom miest (t. j. maximálnym počtom detí/žiakov, ktorým daná škola v danom čase môže poskytovať vzdelávanie) podľa Ministerstva zdravotníctva SR (regionálneho hygienika) a počtom schválených miest Ministerstvom zdravotníctva SR (regionálnym hygienikom) po novovytvorenej kapacite školy.

Príklad: Škola má aktuálne schválenú kapacitu 20 miest. Po rozšírení kapacít schváli príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva prevádzkový poriadok s kapacitou 35 miest pre deti alebo žiakov. Z toho vyplýva, že počet novovytvorených miest je 15.

³⁴ V prípade školských jedální sú oprávnené len stavebnotechnické úpravy v rozsahu definovaných oprávnených výdavkov

³⁵ Obstarávanie materiálno-technického vybavenia základnej školy sa nevťahuje na obstarávanie IKT.

- d) Mimovládna nezisková organizácia, občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (ako zriaďovateľ základnej školy),
- e) Subjekty zo súkromného sektora (právnická osoba/ fyzická osoba ako zriaďovateľ základnej školy),
- f) Základná škola podľa § 29 a § 30 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3.3. Odstránenie dvojzmennej prevádzky v základných školách

Aktuálna výzva „*Odstránenie dvojzmennej prevádzky v základných školách*“³⁶ (kód 07I02-20-V01) pre komponent 7 Vzdelávanie pre 21. storočie bola vyhlásená 24.08.2022 s plánovaným termínom uzavretia po vyčerpaní alokovaných prostriedkov.

Hlavným cieľom výzvy je „Odstrániť súčasnú dvojzmennú prevádzku v základných školách pomocou vybudovania nových priestorov alebo rekonštrukciou priestorov. Obnovované budovy musia prispieť k cieľu zelenej transformácie dosiahnutím minimálne 30 % úspory primárnej energie.“

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu určených na výzvu predstavuje sumu 34 610 868,00 EUR. Maximálna výška poskytnutých prostriedkov mechanizmu je 13 750 EUR²⁶ na jednu novovytvorenú kapacitu.³³ V projekte musí byť plánovaných minimálne 10 novovytvorených kapacít.

Prostriedky mechanizmu v rámci tejto výzvy sú určené na úhradu výdavkov priamo spojených so zabezpečením hlavných a vedľajších aktivít projektu.

hlavné aktivity projektu:

- a) výstavba nových objektov základných škôl a školských zariadení,²⁹
- b) rozširovanie kapacít existujúcich objektov základných škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹
- c) stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby základnej školy (napr. rôzne nevyužité priestory a iné), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹

vedľajšie aktivity projektu:

- d) vybudovanie alebo stavebno-technické úpravy pridruženej infraštruktúry (školské jedálne,³⁷ výdajné školské jedálne, vonkajšie priestory), (súčasne s úsporou potreby primárnej energie v rozsahu minimálne 30%, ak je to relevantné),²⁹

³⁶ <https://www.minedu.sk/vyzva-na-zvysenie-kapacit-zakladnych-skol/>

³⁷ V prípade školských jedální sú oprávnené len stavebnotechnické úpravy v rozsahu definovaných oprávnených výdavkov

- e) obstaranie nehnuteľností (pozemkov alebo stavieb) za účelom zvýšenia kapacity základných škôl alebo pridruženej infraštruktúry,
- f) obstaraním materiálno-technického vybavenia základných škôl;³⁸

Žiadateľ je povinný si zvoliť minimálne jednu z hlavných aktivít alebo kombináciu uvedených hlavných aktivít. Vedľajšie aktivity d), e) a f) nie je možné realizovať samostatne, iba v kombinácii s hlavnými aktivitami a), b), alebo c).

Oprávneným žiadateľom je:

- a) Orgán štátnej správy, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia (ako zriaďovateľ základnej školy),
- b) Obec, mesto, samosprávny kraj, právnická osoba zriadená alebo založená obcou/mestom/samosprávnym krajom (ako zriaďovateľ základnej školy),
- c) Štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť (ako zriaďovateľ základnej školy),
- d) Mimovládna nezisková organizácia, občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (ako zriaďovateľ základnej školy),
- e) Subjekty zo súkromného sektora (právnická osoba/ fyzická osoba ako zriaďovateľ základnej školy),
- f) Základná škola podľa § 29 a § 30 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Záver

Na webovom sídle jednotlivých ministerstiev uvedených v Zozname použitej literatúry budú informácie o aktuálnych výzvach priebežne aktualizované.

Oprávneným územím je celé územie SR. Termín ukončenia jednotlivých projektov je plánovaný najneskôr v prvom polroku 2026.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Plán obnovy a odolnosti – Ministerstvo zdravotníctva SR
<https://www.health.gov.sk/?Plan-obnovy-a-odolnosti>
- [2] Plán obnovy a odolnosti – Ministerstvo dopravy a výstavby SR
<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/zalezitosti-eu-a-medzinarodnych-vztahov-14/fondy-eu/plan-obnovy/obnova-budov-54280>
- [3] Plán obnovy a odolnosti – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
<https://www.minedu.sk/plan-obnovy-a-odolnosti-sr/>

³⁸ Obstarávanie materiálno-technického vybavenia základnej školy sa nevťahuje na obstarávanie IKT.